

FOAIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul Abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl. — cr.
" " " " pe 1/2 an . 2 " 50 "
" România și străinătate pe an . 14 franci
" " " " " pe 1/2 an 7 "

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiunii oficioase, concurse,
edictate etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până
la 150 de cuvinte, 3 fl., până la 200 de cu-
vinte, 4 fl., de aci în sus 5 fl.

Corespondințele se adresează redacțiunii
„FOAIA DIECESANĂ“;
care a banii de prenumeratiune și inserțiunii la
ADMINISTRAȚIA
Librăriei și Tipografiei diecesane în Caransebeș.

PARTEA OFICIALĂ.

Cătră On. Oficii protopresbiterale.

Comitetul Reuniunii învățătorilor dela școalele noastre confesionale a convocat *Adunarea generală a Reuniunii* în orașul *Biserica-Albă*, pe zilele de *29 și 30 August a. e. stilul vechiu*.

Prin §. 82 al „Regulamentului pentru organiza-rea provisorie a învățământului,” din a. 1878. fie-care învățătoriu este deobligat a fi membru al Reuniunii învățătorilor și de a lua parte atât la adunările despărțemintelor, cât și la adunarea generală a Reuniunii.

Drept aceea, prin ordinăciunea de față se îndatorează fie-care învățătoriu și învățătoare de a participa la numita adunare.

Tot astfel se îndatorează și comitetele noastre parohiale, de a plăti învățătorilor și învățătoarelor pausalul pus în bugetul cultului spre acest scop.

În fine se provoacă și preoțimea noastră din prejurul Bisericii-Albe, de a participa la această adunare în număr cât se poate mai mare.

Caransebeș, în 16/28. August 1891.

Episcopul diecesan
Nicolae Popea m. p.

Nr. șc. 2316 șc. 1891.

Cătră On. oficii protopresviterale.

Apropiindu-se începerea anului școlar, Consistoriul, fiind responsabil față de autoritățile statului pentru cărțile întrebuințate ca manuale în școalele noastre confesionale, se vede necesitat de a publica de nou consemnarea cărților, care sunt aprobate ca manuale pentru școalele noastre confesionale elementare, și care se pot folosi fără nici o responsabilitate din partea învățătorilor din diecesa noastră.

Aceste cărți sunt următoarele:

Din Religie:

Istoria biblică de G. Ludu și I. Darius ilustr., leg. 30 cr.
Catechisul de Moise Toma, legat . . . . . 33 "
Religiunea creștină de I. Popea . . . . . 12 "

Abcdare și Legendare:

Ântăia carte de cetire de I. Popescu, legată . 25 "
A doaua carte de cetire de I. Popescu, legată . 70 "
Nou Abcdariu românesc de V. Petri, legat . 25 "
Legendariu de V. Petri, legat . . . . . 50 "
Abcdariu magiar-român de Nic. Putnoky, legat 20 "
Legendariu magiar-român de Nic. Putnoky,
legat . . . . . 30 "

Din Gramatică:

Gramatica română în școalele populare de V.
Măndreanu, broș. . . . . 40 cr.
Gramatica română de Manliu, Partea I. eti-
mologia, broș. . . . . 40 "
Partea II. sintaxa, broș. . . . . 50 "

Istoria Patriei:

Istoria Ungariei de Dr. N. Pop, ediția a
VIII., broșurată . . . . . 25 cr.
Elemente de contituția patriei, leg. . . . . 22 "

Geografie:

Geografia Ungariei de N. Pop, ediția a VI.
broșurată . . . . . 35 cr.
Geografia Comitatului Căraș-Severin de B.
Szörényi, legată . . . . . 36 "

Istoria naturală:

Curs metodic de Istoria naturală, de Ipolit
Ilasieviciu, broș. . . . . 30 cr.
Elemente de Istoria naturală, de Dr. Daniel
Barcianu, partea I. broș. . . . . 55 "
Partea II. broș. . . . . 65 "

Din Aritmetică:

Elemente de Aritmetică de Pant. Dima, broș.	30	cr.
Aritmetică de Dogariu, partea I	30	"
" II	20	"
" III	30	"
" IV	45	"

Charte geografice:

Charta Comitatului Caraș-Severin de Hatschek	— fl.	40	cr.
Gönczy	— "	30	"
Remekhazy	3 "	—	"
Chartele Comitatelor Timiș și Torontal edate din partea acestor comitate apoi de Hatschek câte cu	— "	40	"
de Gönczy câte cu	— "	30	"
Charta Ungariei întinsă pe pânză de Gönczy	6 "	50	"
Charta Europei tot așa	6 "	50	"
Charta Austro-Ungariei din institutul geografic militar din Viena (k. u. k. Militär-Geographisches Institut in Wien) constătătoare din 6 foi, întinsă pe pânză și întocmită ca chartă de părete	7 "	—	"

Acestea fiind cărțile școlare și chartele geografice aprobate de Consistoriu, — alte cărți și alte charte afară de acestea, **nu este ertat a se folosi în școlile noastre confesionale elementare.**

Accastă ordinăciune on. Oficiu protopresviterale vor aduce-o la cunoștința tuturor învățătorilor și învățătoarelor din tractul lor spre strictă observare și pelângă îndetorierea, ca fie-carele să facă și se trimită la Oficiul ppviteral o consemnare a tuturor cărților școlare și a chartelor geografice, care le folosesc în școală; eară Oficiile ppviterale vor subșterne Consistoriului toate aceste consemnări cel mult până la 20. Septemvrie a. e.

In fine se observează că charta Comitatului Căraș-Severin de Remekhazy, precum și chartele Comitatelor Timiș și Torontal, edate din partea acestor comitate, se capătă dela respectivele Oficii de Vicecomite; eară celelalte charte geografice și cărți de școală se pot procura prin „Librăria diecesană.”

Caransebeș, în 14/16. August 1891.

Episcopul diecesan:

Nicolae Popea, m. p.

Nr. 1947 B ex 1891.

Concurs.

Pe basa §-lui 7 din regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, Consistoriul diecesei gr. or. române a Caransebeșului, aprobând concursul compus în ședința comitetului protopresbiteral ținută la 1. Iuliu a. e. pentru postul de proto-

presbiter gr. or. român în tractul Ciacovei, îl publică pe acela în următoarele:

Competenții la acest post au să dovedească, cumcă posed calificăciunea prescriasă în conelusul de sub Nr. prot. 111. a mărutului Congres național-bisericesc din anul 1888.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

I. Sesiunea, birul și stola parohiei a dona din Voiteg, apoi sesiunea parohiei redusă după repositul preot Sofroniu Murgu din Ghilad, care sesiune se confere din partea Consistoriului diecesan spre mai bună subsistință a protopresbiterului.

II. Taxele pentru ședulele de cununie după usul și măsura de până acuma.

III. Birul protopresbiteral anual dela preoți, conform punctului 32. alineca c) din rescriptul declaratoriu dela anul 1779, și adecă 100 oca (un Hecto 54 litre) de grâu dela fie-care preot cu parohie.

IV. Paușalul de călătorie, ce se va presta din partea Consistoriului diecesan în mărimea votată anualminte de venerabilul Sinod eparchial și care de presinte face 200 fl.

V. În fine alte emolumente, precum sala mobilată, oferită de comitetul protopresviteral, încuviințată de Sinodul protopresviteral și aprobată de Consistoriul diecesan ca cancelarie protopresviterală în Ciacova.

Doritorii de a recurge la acest post vor subșterne petițiunile lor, instruite cu documinte autentice despre calificăciunea și ocupăciunea lor de până acuma, Consistoriului diecesan în termen de 30 de zile, socotite dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Caransebeș, din ședința consistorială ținută în 31. Iuliu 1891.

Consistoriul diecesan.

Înscrierile elevilor la institutul pedagogic diecesan în Caransebeș se vor face în 6. și 7. Septemvrie a. e. stilul vechiu.

Direcțiunea
institului pedagogic.

PARTEA NEOFICIALĂ.**I g i e n ă.****Urechia**

de Dr. LEO MUREȘAN.

Descriere. De lătura capului vedem urechia sau auricula, vedem un tolceriu. Oamenii fără auriculă nu sânt surzi. Ea ne face puțin serviț. Auricula duce nescări valuri de sunet la capătul tolce-

riului. Capătul tolceriului are o pele numită timpană. Suprafața timpanei asudă mereu un cleiu, un sêu, o ciară galbenă. Partea asta de urechie se numește: urechia exterioară.

După timpană se află cavul timpanic. Golăciunea aceasta cuprinde mijlocul urechei. Mijlocul e despărțit de internul urechii prin un părete de os cu două găuri. O gaură e rotundă, cealaltă e ovală. Peste gaura rotundă se estinde o pele fină. Ambe găurile se numesc ferești. Fereasta ovală e astupată cu osuțe mici. În mijlocul urechei aflăm: barosul (ciocanul), necoveala, stilul barosului înțepnit de tobă și capul barosului în odichnă pe tobă. Necoveala, requisitele ei și încă o scară legată de ea astupă fereasta ovală. În urmă mijlocul urechii comunică prin o țeve cu înghițitoarea, cu gura. Aice se află dară aer. Toate osuțele se redică și se slobod prin trei mușchi filigranți când nervul acustic e iritat, când aerul din afară se răstogolește ca deal și vale în urechile noastre.

Internul urechii e osos. Cavitatea e obdusă de o capsulă. Capsula conține apă. Cuprinsul capsulei se chiamă labirint. Labirintul are o tindă, un melciu și trei canale semicercuale. Toate acestea stau în legătură reciprocă intimă. În apa capsulei se scaldă capătul nervului acustic ce vine din creeri. Internul urechii stă dară în directă comunicațiune cu creerii.

Astfelu se împarte urechia în trei părți: partea din afară, partea mijlocie și partea internă.

Regule sanitare.

Urechia e sanctuarul muziciei și stă în directă comunicațiune cu inima. Inima, spiritul și viața intelectuală se cultivă mult puțin prin urechie.

Surdul e misantrop (dușman oamenilor), cu privire posomoiță, întunecată, se simte nefericit, e fără voie, fugă de soțietăți; dar unde poate strica, strică fiecărui nat.

Orbul e mai fericit. Istoria ne arată că orbul e mai inteligente ca surdul.

Câte odată nervul acustic e morbos. În cazul acesta omul rămâne surd. Alte pedeci de surzime se pot delătura sau ameliora. Spre scopul amintit luăm o furcută musicală, o punem în vibrațiune și o aplicăm pe păretele capului. Surdul aude dacă nervul acustic e sănătos. Acuma ne uităm că urechile surdului sunt spălate. Cleiul, smoala, ceara sau sêul urechii trebuie curățit. Alteum cleiul preserat de pulberele aerului ce intră în urechie se îngroașă, se întărește, se face dop și așa astupă fundul tolceriului. Omul nu aude bine.

Babele, vrăjitoarele omor mulți oameni. De recomandat ar fi, ca statul să pășască în contra lor mai energic cu mijloace aspre.

Eacă ce fac babele la boale de urechi:

În urechia înfundată se picură oleu cald, se picură lapte dulce, se afumă urechia cu ajutorul unui tolceriu cu aburi ferbinți de teiu, de flori de

romoniță, de flori de soc etc. Oleul, laptele se discompune în urechie și gunoescă cleiul. În gunoiul acesta se prăsesc animaluțe și plântuțe microscopice, cari nase diferite, etc. Medicamentele băbesci produc congestiuni și diferite aprinderi de urechi. Aprinderea lunecă pe pelea creerilor și pațientul moare în scurtă vreme. Fie-care medic incremenescă că nu poate ajuta acolo unde ar fi putut ajuta. Medicul practic e mai pe urmă consultat de morbosul desperat și vrednic de compătiniere.

Cleiul urechei uscat se delătura mai ușor și fără pericol dacă înproscăm de două ori pe zi apă caldă în urechie.

Dopul ceros se poate muia, se poate topi și prin un lemnș înarmat la un capăt cu căta spongie (burete de mare), ce se întinge în apă caldă. Cu precauțiune buretele se viresce în urechie și prin mișcări rotătoare dopul cleios se delătura după câte-va încercări.

O datină necalificată e, când omul crescut își curățesc ceara din urechi cu lingurițe mititele de os, cu ace de păr etc. El foarte lesne poate să spargă timpana și să aibă de lucru în toată viața cu durere de urechi.

Timpana spartă nu face larmă mare. Ea cauzează asurzime. Asurzimea aceasta o aflăm la copii desmerdați, cari pe întrecute sbeară, sub formă de joc, unul în urechia celuilalt. Și mama, și doica ori altă persoană, păcătuesc când țin un sugătoriu în peală, și la o glumă făcută de alți oameni bate în paloi ori strigă; căci foarte ușor se sparge timpana pruncului. Mamele zic apoi că copilul a venit surd pe lume.

De multe ori rizi, de multe ori compătinesc prunci, cari se joacă cu boabe de mazere, de păsulă, de linte, cu boabe de cucuruz. Copilul nu se îndestulesc cu jozul. Lui îi plesnesc prin minte să virescă boabele în urechi, în nas și în gură. Nēcaz până în suflet! Boaba virită nasce durere. Copilul vrea să o scoată și boaba lunecă mai departe. Acuma se mărturisesc pruncul. Mama, o babă sau alt om sfătos se apucă să scoată boaba din urechie. La probă boaba intră tot mai departe și ajunge în fundul tolceriului. Dacă se extrage acuma, timpana se sparge și copilul devine mult puțin surd.

Cu jucării trecute în serioșitate batem repede la ușa medicului. Insemnați-vă părinți! Insemnați-vă că și un sărutat în urechie poate să asurzească pe om.

Cu anul al șaselea merg copii la școală. Ceii ce nu se spală în urechi nu aud bine. Invătătorul zice că copilul nu are talent pentru învățatură. El mai adauge că copilul e leneș, că e stupid, că numai trupul lui e în școală și că mintea îi vagabundează afară de școală. Invătătorul se mânie și îl bate, îl trage de urechi s. a. Acuma e rău. Copilul recunoaște că e prost. Părinții afirmă că e cuminte.

Acasă vorbese părintii din apropiere, la școală vorbese învățătorul din depărtare. Acasă aude copilul, în școală nu aude bine. Astfeliu de școlarii trebuie puși în scăunია primă. La un dictat, după erorile făcute, îi poți alege.

Dacă aude un școlariu baterea unui orologiu de buzunariu în depărtare de zece centimetri — atunci aude cuvântul rostit cam la șapte metri.

Cu cât e păriletele unei școale mai subțire, cu atâta aud școlarii mai rău propunerea, dacă din afară e larmă.

Câte odată te înșală și nasul, când e astupat cu secrete sau cu alte crescături. Mai repeșee odată: urechia comunică cu nasul, cu vecina gură prin un canal aflat de Eustachiu. Când canalul acesta e astupat atânci omul nu aude bine.

Omul cu troacnă zice că urechile îi sânt înfundate.

(Va urma.)

Congresul Bisericii gr. or. din Bucovina.

Prin preainulta rezoluțiune din 19. Iulie a. c. congresul provisoriu al arhidieceșii gr. or. din Bucovina este convocat pe ziua de 18/20. Septembrie a. c.

Congresul bisericesc gr. or. al Bucovinei constă din 48 de membri, dintre cari jumătate sânt preoți și jumătate mireni.

Membrii din starea preotească se aleg de clerul gr. or. regulariu (monachal) și seculariu (mirenesc) în patru corpuri electorale.

Corpul electoral dintăiu îl compun conventurile mănăstireșii din Putna, Sucevița și Dragomirna; al doilea membrii consistoriului episcopesc bucovinean și clerul bisericeii catedrale; al treilea membrii corpului profesoral teologic, preoții dela parochiile din Cernăuți; proistoșii preoteșci ai seminariului diecesan episcopesc și profesorii și învățătorii din starea preotească de pe la școalele mijlocie și dela școalele populare cu câte patru clase; al patrulea toți ceilalți preoți seculari, cari locuesc prin diferitele protopopiate. Corpul electoral întăiu alege pentru congresul bisericesc doi membri, corpul electoral al doilea și treilea câte un membru, ear corpul electoral al patrulea în doauespzeze districte electorale separate, alege 20 de membri.

Cei 24 membri din starea mirenească se reprezintă în congresul bisericesc: a) prin trei reprezentanți de confesiune gr. or. chiemați de Maiestatea Sa Împăratul, ca patron al bunurilor statului și ale fondului religionariu gr. or. b) prin șese reprezentanți ai celorlalți patroni ai bisericilor; c) prin cinci reprezentanți ai coreligionarilor gr. or. ce locuesc prin orașe și în fine d) prin zece reprezentanți ai coreligionarilor gr. or. ce locuesc prin târguri și sate.

Pentru alegerea celor șese reprezentanți ai patronilor privați orașul Cernăuți este locul alegerii.

Pentru alegerea reprezentanților ai coreligionarilor greco-orientali de prin parochiile orășenesci: a) Cernăuți împreună cu suburbii, b) Siretele, c) Rădăuți, d) Suceava, și e) Câmpulungul fac câte un district electoral fiind totodată și locurile alegerii. Fie-care dintre aceste districte electorale alege câte un reprezentant.

Pentru alegerea celor zece reprezentanți ai parochiilor de prin târguri și sate se împărșeece toată diecesa — afară de orașe — în zece districte electorale astfeliu, ca pe fie-care district electoral să vină cel puțin 36.500 de coreligionari.

Alegătoriu preoteșc este: a) fie-care preot regulariu (călugăr), dacă a depus jurușta; eară ales poate fi numai atunci dacă a primit sântirile mai înalte și nu este suspendat dela cele sacre (a sacris); b) fie-care preot seculariu (mirean) are dreptul de alegere activ și pasiv îndată ce a primit sântirile mai înalte și nu este suspendat a sacris.

Alegători mireneșci sânt toți acei bărbați gr. or. din starea mirenească, cari sânt cetățeni austrieci, de 24 de ani și cari se bucură de eserciul depin al dreptnriilor cetățenesci. Acestia pot fi și aleși.

Instrucțiune practică

despre purtarea socoțiilor și administrarea averilor bisericesci,

de TRAIAN BARZU.

Protocolul principal.

(Urmare.)

37. Cât au împăcat laolaltă biserica din datoriiile ei prin solvire în bani gata?

1. Biserica au împăcat pentru asigurarea bisericeii	12 fl. — „
2. Biserica au împăcat în salariul crâșnicului	32 „ — „
3. Biserica au împăcat în remunerația prescurăriței	7 „ — „
4. Biserica au împăcat în salariul păzitoriului morminților	14 „ — „
5. Biserica au împăcat în dări	31 „ 20 „
6. Biserica au împăcat pentru procurarea luminilor	12 „ 60 „
7. Biserica au împăcat din pretenșiunea arhitectului Darabaș	900 „ — „
8. Biserica au împăcat din datoria pentru facerea unei porți de fier	200 „ — „
9. Biserica au împăcat pentru un prapore	50 „ — „
10. Biserica au împăcat din datoria de interese la „Timișana“	40 „ — „

11. Biserica au împăcat pentru feliurite mărunțișuri	8 „ 96 „
12. Biserica au împăcat banii tasurilor II. și III., care s'au trimis Consistoriului	40 „ 91 „
13. Biserica au împăcat împrumuturile acordate privaților	200 „ — „
14. Biserica au împăcat anticipațiunile de spese de proces pentru datorașii privați	25 „ — „
15. Biserica au împăcat banii ce s'au elocai la casse de păstrare	100 „ — „

Biserica au împăcat laolaltă . 1673 fl. 67 cr.

38. Unde se înseamnă suma împăcată prin solvire în bani de 1673 fl. 67 cr.?

În despărțământul VIII mai la vale, după ce s'au încheiat șirul creditorilor bisericii, în rubrica a 8-a.

39. Cât au împăcat biserica din datoriile ei prin ștergere?

Au împăcat în dări . . . . . 6 fl. — cr.

40. Unde se înseamnă suma împăcată prin ștergere de 6 fl.?

În despărțământul VIII, mai la vale după ce s'au încheiat șirul creditorilor, în rubrica a 9-a.

41. Cât au împăcat bis. peste tot din datoriile ei?

1. Biserica au împăcat pentru asigurarea bisericii	12 fl. — cr.
2. Biserica au împăcat în salariul crânicului	32 „ — „
3. Biserica au împăcat în remunerația prescurăritei	7 „ — „
4. Biserica au împăcat în salariul păzitorului morminților	14 „ — „
5. Biserica au împăcat în dări	37 „ 20 „
6. Biserica au împăcat pentru procurarea luminilor	12 „ 60 „
7. Biserica au împăcat din pretens. architect. Dărăbanț	900 „ — „
8. Biserica au împăcat din datoria pentru facerea unei porți de fier	200 „ — „
9. Biserica au împăcat pentru un prapore	50 „ — „
10. Biserica au împăcat din datoria de interese la „Timișana“	40 „ — „
11. Biserica au împăcat pentru feliurite mărunțișuri	8 „ 96 „
12. Biserica au împăcat banii tasurilor II. și III. trimiși la Consistoriu	40 „ 91 „

13. Biserica au împăcat împrumuturile acordate la privați	20 „ — „
14. Biserica au împăcat anticipațiunile de spese de proces date pentru datorașii privați	25 „ — „
15. Biserica au împăcat banii ce au avut a se eloca la casse de păstrare	100 „ — „

Biserica au împăcat peste tot . . . . . 1679 fl. 67 cr.

42. Unde se înseamnă peste suma peste tot 1679 fl. 67 cr.?

În despărțământul VIII, mai la vale, după ce s'au încheiat șirul creditorilor, în rubrica a 10-a.

43. Cu cât mai rămâne biserica în restanță la finea anului 1890?

1. Biserica rămâne în restanță în salariul crânicului cu	4 fl. — cr.
2. Biserica rămâne în restanță în remunerația prescurăritei	5 „ — „
3. Biserica rămâne în restanță pretensiunea architectului Dărăbanț	400 „ — „
4. Biserica rămâne în rest. pentru facerea unei porți de fier	40 „ — „
5. Biserica rămâne în rest. cu banii împrumutați dela institutul „Timișana“	500 „ — „

Biserica rămâne în restanță laolaltă cu . . . . . 949 fl. — cr.

44. Unde se înseamnă suma restanțelor de 949 fl.?

În despărțământul VIII, mai la vale, după ce sau încheiat șirul creditorilor, în rubrica a 11-a.

Regula VI. Încheierea despărțământului VIII al datoriilor bisericii cu privire la toți creditorii se face așa, că sumele din toate rubricile se adună laolaltă, ear sumele ce ies din aceste adunări se petrec mai la vale, în aceleași rubrici.

* * *

Recapitularea regulelor cu privire la purtarea și încheierea despărțământului VIII al datoriilor bisericii.

1. Despărțământul datoriilor bisericii se începe la 1. Ianuarie și se încheie la 31. Decembrie a aceluiaș an.

Înainte de toate se petrece în acest despărțământ, în rând cu numele creditorilor, suma cu care biserica li-a rămas lor în restanță la finea anului trecut, apoi tot la începutul anului se petrec în acest

despărțământ și sumele cu care biserica datorează creditorilor pe anul curent, peste care se dă socoata.

2. Sumele, care le împacă biserica în decursul anului de asemenea se petrec în despărțământul VIII al datoriilor bisericii în ziua în care s'a împăcat datoria.

3. La sfârșitul anului, adică la 31. Decembrie despărțământul VIII. al datoriilor bisericii se încheie a) cu fie-care creditoru separat, apoi b) cu toți creditorii laolaltă.

Incheierea separată cu fie-care creditoru se face așa, că la 31. Decembrie la fie-care creditoru în deosebă se adună laolaltă sumele care el le are să le pretindă dela biserica, ear suma ce iese din aceasta adunare se petrece în rubrica a 5-a.

b) După aceasta în deosebă la fie-care creditoru se adună la olaltă sumele pe care biserica le-a împăcat din datoriile ei, ear suma ce iese din aceasta a doua adunare se petrece în rubrica a 10-a.

c) Scoțind apoi suma împăcată din suma datoriei, căpătăm suma, care ne arată, că cu cât mai rămâne biserica în restanță la finea anului peste care se dă socoata. Aceasta sumă se petrece apoi în rubrica a 11-a.

4. În fine despărțământul VIII, al datoriilor bisericii se încheie cu privire la toți creditorii bisericii așa, că sumele din toate rubricile se adună la olaltă, ear sumele ce ies din aceste adunări, se petrec mai la vale în aceleași rubrici.

(Va urma).

Esposițiunea din Timișoara.

Întreaga esposițiune este arangiată pe un teren, patrunghiu lungurețiu, cum mai potrivit nici nu s'a putut. D'oparte îngrădit de aleuri paralele umbrease și de canalul Bega cu băi de veară, d'altă parte atins de calea ferată, pe care în fie-care zi comunică numeroase trenuri de pe toată linia Budapesta — Orșova, Arad, Baziaș—Timișoara, locul esposițiunii stă în nemijlocita apropiere a tuturor părților orașului prin nenumărate tramvaiuri eftine, cari circulă prompt și iute până la mezul nopții.

Această eftinătate, și ușoretatea comunicațiunii. pe cum și bogăția esposițiunii, în care este d'ajuns grijit și pentru curățenie și confort, au făcut din raionul esposițiunii cel dintăiu loc de escursiune și distracțiune, unde se întâlnește zi de zi aproape toată soțietatea aleasă a orașului.

În cele dintăiu douăzeci de zile după deschidere au încurs la 23,000 fl. v. a.

Negreșit mare confluință de public va fi în 5/17. Septemvrie, în care zi Maiestatea Sa cu suita întreagă, rentornând dela inspecționarea manevrelor militare din ținutul Orăviții, va petrece în Timișoara și va cerceta esposițiunea.

Toate aceste evenimente se presimțesc deja d'acum în piața Timișoara, urcându-se rapid și afirmându-se pre-

turile mai tuturor articolelor de victualii, cereale, locuințe ș. a.

Visitatori români n'am văzut încă mulți, dar și ei se speresc din zi în zi. Au fost unii din centrele românești din Bănatul întreg, și am putut saluta și pe unii frați din România liberă, cari tocmai acum petrec la băile Erculane (Meedia).

La această esposițiune sunt articoli și produse de agronomie, industrie și comerțu din Bănat, dar și din alte ținuturi ale țării, ba chiar și din alte țări. Și unii susțin, că aceasta n'ar fi corect.

Mai necorect însă este, că multe lipsesc din Bănat și anume nu este reprezentată industria de lemn, de fer, de lut, românească proprie din Bănat. Și aceasta face ne-completa icoană esposițiunii Banațene de azi.

Cu toate acestea, suma articolelor și a produselor espuse de străini, dispore pelângă cele Bănățene ori de proveniența Bănățeană. Și dacă au venit și din alte ținuturi ale țării și chiar și din alte țări, prea bine au făcut. Las' să vedem, să asemănăm, să distingem, să învățăm și din toate să căștigăm și să emulăm. Aceasta este criteriul progresului.

Căci va veni și trebuie să vină timpul, când și Românii din Bănat vor arangia esposiția lor. Pân' atuncia dară trebuie să învățăm, să lucrăm și să luptăm căta mai bărbătesce, mai serios și mai cu abnegațiune.

Centrul atrăgătoriu al esposițiunii din Timișoara este, fără îndoială, urieșul pavilion central cu ale sale 12 despărțeminte sau grupe, încărcate cu prețioase strălucite. Pavilionul central este încungiuurat de toate laturile de paviloane, zidiri, arangiamente și plantage. Numai de cât dela pompoasa poartă de intrare se vede zidirea direcțiunii, pavilionul cu vinuri de șampania, culisele cu vinuri de gustat din toată țeara, pavilionul cu fonograful dluî Popescu din Oravița, restaurantul mare, pavilionul de zachar, confetaria; încungiuurat de acestea, în mijloc, este pavilionul muziceii militare. ce cântă zi de zi dela 6¹/₂ seara până la 10¹/₂ noaptea, lângă un basin cu fântână săritoare, încadrat de flori. Toate piesele nezidite sânt tot atâtea grădini farmecătoare, cu covoare, urieșe buchete și piramide de flori, cu pajisce ca smaragdul, cultivate de grădinarii emulatori din Timișoara, Buziaș, Ciacova, ș. a. Cărările șerpuitoare, recoroase sânt îngrădite cu scaune, pre cari poți șede pentru patru crucerii toată zina, dacă nu vei avea și alte lucrări de isprăvit.

Toate aceste se găseșe, așa zicând, în partea dinaintea pavilionului central. Partea din napoi, precum și laturea dreaptă și stângă este mult mai avută și mai frumoasă. (După Lumin.)

Varietăți.

Tabla reg. din Timișoara. După cum aflăm din „Südungarische Reform“ D. Phöbus Németh, judele reg. distr. din Orșova, în ședința din 21. August a. c. st. n. a tablei regescii din Timișoara, a fost pedepsit în cale disciplinară cu *muștrare* (dorgálás).

Prea Sântia Sa D. Episcop diecesan, Nicolae Popea, a sosit acasă dela Budapesta Joi în 15. August, și mâne pleacă la Sibiu, spre a participa la ședințele Consistoriului mitropolitan.

La Raportul despre activitatea Societății de lectură „Ioan Popasu” din Caransebeș, se mai adaugă, că întră cărțile dăruite Societății este și opul: „Liniștea casei” de I. C. Panfu, profesor, dăruită de autorul.

Bibliografie

Istoria biblică a vechiului și noului Testament întocmită mai ales pentru tinerimea din școalele populare române gr. or. de G. Ludu, preot și I. Dariu, învățătoriu gr. or. Ilustrată cu mai multe icoși. Editura Nicolae I. Ciurcu, Brașov. 1891. — Prețul 30 cr.

În Editura librăriei H. Zeidner din Brașov au apărut:

Dogariu D. **Noul Abcdar Ilustrat**, întocmit pe baza cuvintelor normale pentru anul I. de școală. — Prețul unui esempl. leg. 15 cr.

Partea II. pentru anul II. leg. 18 cr.

Conductor practic la aplicarea noului Abcdariu ilustrat. — Prețul 12 cr.

Zaharia G. **Carte de cetire** pentru școalele primare române, prelucrată după mai mulți autori, cu mai multe ilustrațiuni, leg. Partea I. 24 cr. Partea II. 28 cr.

Romänische Revue. Politisch-Literarische-Monatschrift. Direction: Wien, VIII., Feldgasse 15. VII. und VIII. Heft. Wien, Juli und August 1891. Inhalt: Die Antwort der Hochschul-Jugend Ungarns auf das Bucuresci-er Memorandum. S. 353. Aron Pumnul. (Mit Portrait) S. 409. Über Hochzeitsgebräuche bei den Rumänen. Besprochen von Dr. Sigmund Dische. (Schluss.) S. 418. Die Literatur zur Kunde der Bucovina. Von Raimund Friedrich Kaindl (Czeruowitz). S. 426. Die Hochzeit der Geschwister. Romänisches Volkslied. (Deutsch von L. V. Fischer.) S. 432. Eine Osterfackel. Novelle. Aus dem Romänischen des J. L. Caragiale von Adolf Last. S. 435. Rundschau: Vom Central-Comité der rumänischen National-Partei in Ungarn. S. 350. — Michael Coșălniceanu. S. 442: — Das bacteriologische Institut in Bucuresci. S. 457.

Licitațiune minuendă.

Pe baza decizului Ven. Consistoriu diecesan a Caransebeșului din 25 Iulie a. c. Nr. 2040 B. comitetul parochial gr. or. din **Ciclova-Montană** escrie licitațiune minuendă pentru zugrăvirea bisericii cu prețul de esclamară de 1682 fl. v. a.

Licitațiunea se va ținea în biserica gr. or. din **Ciclova-Mont.** la **29 August (10 Septemvrie)** a. c. la 2 oare p. m.

Întreprinzătorii, cari doresc a primi lucrul, sânt poțifiți a se presenta la terminul amintit în fața locului, sau

a-și taimită ofertele în scris, având a depune înainte de începeră licitațiunii un vadiu de 10% din prețul de esclamară în bani gata sau hârtii de stat, care vadiu în caz de primirea lucrului se va păstra la epitropie până la colaudare.

Condițiunile mai în detaliu se pot velea la președintele comitetului parochial.

Ciclova-Montană, în 5 August 1891. [51] 2—3

George Damian,
președintele com. parochial.

Mihaïu Munteanu,
notariul comitetului paroch.

Concurs.

La școala populară elementară comunală din **Mehadia** este de a se ocupa postul de învățătoriu adjunet.

Emolumentele acestui post sânt:

1. Salarîu de 200 fl. v. a.
2. 12 metri cubici de lemne.
3. 100 fl. paușal de quartir.

Recursele provezute cu timbrul recerut, scrise în limba magiară și adresate către înaltul Ministeriu reg. ung. de culte și de instrucțiunea publică, au să se trimită până la finele lui Septemvrie a. c. st. nou la comitetul administrativ al comitatului Caraș-Severin în *Lugoș*.

Învățătoriu denumit este îndatorat a îndeplini și agendele de cantor bisericesc după ritul gr. or. român.

Mehadia, în 3. August. 1891.

[52] 2—3

Primăria comunală.

Concurs.

Conform onoratei ordinăciuni a Venerabilului Consistoriu diecesan din 31. Iulin a. c. Nr. 1873. B. se escrie concurs pentru întregirea postului de capelan pe lângă neputinciosul preot Iosif Iclozan din **Băsesci**, în termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post de capelan sânt: a treia parte din toate venitele parochiei de clasa a III. din **Băsesci** (sesiunea, bir și stola usitata).

Ceice doresc a reflecta la acest post de capelan sânt poțifiți a-și subșterne recursesle, instruate conform statutului organic și a regulamentului pentru parochii, până la terminul deschis, adresate comitetului parochial, Oficiului protopresviteral în Făget.

Concurenții sânt invitați a se presenta în vre-o Duminică seau serbătoare în sânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și predică, după ce s'au însinuat la protopresviterul concerninte.

Băsesci, din ședința comitetului parochial, ținută la 23. Iunie 1891.

[53] 2—3

Comitetul parochial.

În conșlegere cu minc: *Sebastian Olariu*, protopresviter.

C o n c u r s .

Pentru ocuparea postului de capelan în parohia de clasa a II-a din **Prisaca**, protopresviteratul Caransebeșului, se eserie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele din cari alesul capelan va primi a treia parte sânt următoarele :

1. Doauă sesiuni parohiale în complex de 59 jug. 1522° □ cu un venit curat de 300 fl.
2. Birul parochial dela 140 case câte 15 oche curuz în boabe în valoare de 150 fl.
3. Stola dela boteze, cununii și înmormântări 150 fl.
4. Alte venite accidentale în sumă de 30 fl.

Concurenții sânt avisați a-și trimitte recursele la oficiul protopresviteral al Caransebeșului până la termenul indigitat, și a se presenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserica parochială din **Prisaca**.

Prisaca, din ședința comitetului parochial ținută la **24. Iunie 1891.**

[49] 2—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu protopresviterul tractual *Andrei Ghidiu*.

C o n c u r s .

Cu provocare la ordinăciunea venerabilului Consistoriu diecesan ddtto 23. Martie a. c. Nr. 747. Șc. se eserie concurs pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. română din **Prisaca**, protopresviteratul Caransebeșului, cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumente :

1. Salarîu în bani gata 300 fl. v. v.
2. Doauă jugere de pământ livadă.
3. Pentru lemne de foc, din cari este a se încălzi și școala, 32 fl.
4. Paușal pentru conferințele învățătorești și adunările generalî 10 fl.
5. Pentru scripturistică 10 fl.
6. Pentru curatorul școalei 6 fl.
7. Dela înmormântări, unde va fi pottit, 20 cr. ear pentru înmormântări împreunate cu liturgie 40 cr.
8. Quartir liber în edificiul școalei și grădină de legumî.

Recurenții au să dovedească că au calificăciunea prescrisă și să-și trimită recursele la oficiul protopresviteral al Caransebeșului până la termenul indigitat.

Prisaca, din ședința comitetului parochial ținută la **24. Iunie 1891.**

[50] 2—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu ppresviterul tractual *Andrei Ghidiu*.

C o n c u r s .

Pentru îndeplinirea postului învățătorese la școala confesională gr. or. rom. dela clasa I-a din comuna **Sacoșul-Unguresc** protopresviteratul Buziașului se eserie concurs cu termen de recurgere până la 10/22. Septembrie a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt :

1. În bani gata 300 fl.
2. Pentru lemne, din care se încălzește și școala, 64 fl.
3. Pentru scripturistică 12 fl.
4. Pentru conferințele învățătorești 15 fl.
5. Pentru curățitul și încălzitul școalei 16 fl.
6. Cortel liber cu doauă chilii, bucătărie, cameră și grădină pentru legumî.

Cei ce doresc a ocupa acest post sânt avisați a-și subșterne recursele, provăzute cu atestatele prescrise, la Oficiul protopresviteral gr. or. rom. al Buziașului în *Jebel* până la timpul susindicat.

Recurenții sânt pottiti a se presenta în s. biserică în vre-o Duminecă sau sârbătoare, dar niçi de cât în ziua de alegere.

Sacoșul-Unguresc, în 20 Iuliu 1891.

[47] 3—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu protopresviterul concerninte.

C o n c u r s .

Pentru postul de învățătoriu la școala comună, cu propunere de limba română și magiară din comuna **Canicea**.

Cu postul de învățătoriu sânt împreunate următoarele emoluminte :

1. În bani gata dela stat 215 fl. v. a.
2. 12 metri de lemne.
3. 5 fl. pentru scripturistică.
4. Cortel liber și grădină de legume.

Recursele provăzute cu timbru necesariu, compuse în limba magiară, și adresate înaltului Ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune publică, trebuie trimise, până la finea lui August 1891 st. v. comitetului administrativ al comitatului Căraș-Severin în Lugos.

Învățătoriu denumit este îndatorat a îndeplini și funcțiunea de cantor la biserica gr. or. rom. din loc.

[48] 3—3

**Scaunul școlarîu
din comuna Canicea.**

